

Open been (ulcus cruris)

Een ulcus cruris is een open wond aan het onderbeen. Deze wond ontstaat door problemen met de bloedsomloop. Zonder behandeling geneest de wond slecht.

Meer over meer over de werking van de bloedsomloop

Bij een normale bloedsomloop wordt zuurstofrijk bloed via de slagaders naar de spieren, huid en andere weefsels gebracht. Het bloed geeft daar zuurstof en voedingsstoffen af. De normale aders nemen het bloed met afvalstoffen mee terug naar het hart en de longen.

Oorzaken van een open been

De meest voorkomende oorzaak van een open been is een afwijking in de aders.

Aderproblemen (veneuze insufficiëntie)

Het bloed moet vanuit de benen omhoog naar het hart, tegen de zwaartekracht in. Dit gebeurt normaal gesproken automatisch door de kuitspieren. Als u loopt, drukken de kuitspieren het bloed omhoog door de aders. In de aders zitten kleppen, die ervoor zorgen dat het bloed niet terugstroomt. Bij veel mensen met een open been werken deze kleppen niet goed. Hierdoor kan het bloed niet goed doorstromen en wordt de druk in de aders te groot. De aders krijgen kleine scheurtjes, waardoor er vocht uit de aders in het been komt. Hierdoor ontstaat vochtophoping (oedeem) in het been. Het been voelt hierdoor zwaar aan en de huid is gespannen en soms verkleurd. Ook kan er een wond ontstaan. De wond zit meestal aan de binnenkant bij de enkel of het onderbeen en geneest vaak langzaam. Dit noemen we een open been.

De oorzaken van problemen met de kleppen in de aders kunnen zijn:

- Spataders: dit zijn aders in het onderbeen die wijder zijn geworden, waardoor de kleppen niet meer goed sluiten. Het bloed stroomt terug, waardoor de aders uitzetten en er spataderen ontstaan.
- Trombose: een bloedstolsel die een ader tijdelijk helemaal afsluit. Hierdoor kunnen beschadigingen optreden in de aders en de kleppen in de aders.
- Onvoldoende werking van de kuitspier: het bloed wordt niet goed naar het hart gebracht.

Slagaderproblemen (arteriële insufficiëntie)

Soms zijn de slagaders (arteriën) vernauwd, waardoor er minder bloed door de slagaders naar het been stroomt. De spieren, huid en andere weefsels krijgen dan te weinig zuurstof en voedingsstoffen uit het bloed. Wonden die hierdoor ontstaan, zitten meestal aan de tenen en/of voeten en aan de voor- of buitenkant van het onderbeen. De wonden doen vaak veel pijn en genezen moeilijk.

Problemen in de haarvaatjes van de huid

Haarvaatjes zijn de allerkleinste aders in het lichaam. De haarvaatjes kunnen kapot of beschadigd raken. Dit kan onder andere door roken, suikerziekte of een langdurig hoge bloeddruk. De doorbloeding van de huid is minder goed als de haarvaatjes beschadigd zijn.

Symptomen

- Spataders
- Vocht in het onderbeen (oedeem)
- Wonden aan het onderbeen
- Pijnlijke benen

Onderzoeken

Eerst vraagt de zorgverlener naar uw klachten, medische voorgeschiedenis, of een bepaalde aandoening vaak in de familie voorkomt en uw leefstijl. Daarna onderzoekt de zorgverlener uw benen. Er wordt gekeken naar vochtophoping (oedeem) in de onderbenen, spataders en wonden. Soms is het nodig om in uw lies de slagader te voelen.

Als er een wond is, meten we de wond op en maken we een foto van de wond. Soms is het nodig om verder onderzoek te doen. Hieronder leest u meer informatie over de drie meest voorkomende onderzoeken:

- Duplex onderzoek: Dit is een echo van de bloedvaten. Zo kunnen we de bloedvaten goed bekijken.
- Teendrukmeting: Dit is een meting waarmee we kunnen zien hoe goed de doorbloeding van de tenen is.
- Enkel-armindex: Dit is een test die de bloeddruk in de armen en enkels meet. Het verschil tussen de bloeddruk van de armen en enkels, zegt iets over de vernauwing van de slagaders.

Duplexonderzoek bloedvaten buik, armen of benen

Zie:

<https://www.antoniusziekenhuis.nl/dermatologie/behandelingen-en-onderzoeken/duplexonderzoek-bloedvaten-buik-armen-benen>

Teen- of vingerdrukmeting

Zie:

<https://www.antoniusziekenhuis.nl/dermatologie/behandelingen-en-onderzoeken/teen-vingerdrukmeting>

Behandelingen

De behandeling is afhankelijk van de oorzaak van uw wond (open been). Samen met u wordt besproken hoe de wond het beste verzorgd kan worden.

Als de wond komt door een aderprobleem, kan er soms spataderbehandeling nodig zijn. Vaak krijgt u een zwachtel om uw onderbeen. Dit is een strak verband. Dit verband zorgt ervoor dat de kuitspier beter werkt.

Daardoor wordt opgehoopt vocht (oedeem) vanuit het onderbeen weer in de aders opgenomen. Hierdoor vermindert de zwelling.

Als de wond wordt veroorzaakt door een vernauwing van de slagader, is het soms nodig om de vernauwing weg te halen. Dit kan bijvoorbeeld met een dotterbehandeling.

Als de wond komt door haarvaatproblemen, bespreekt de arts met u de verschillende opties.

Zwachtelen - adviezen voor thuis

Als u gezwachteld bent, draagt u deze zwachtels 24 uur per dag. Hoelang u deze zwachtels in totaal moet dragen, hangt af van hoe snel de wond geneest.

Als de zwachtels pijn doen of knellen, helpt het als u wat gaat lopen. Bijvoorbeeld een aantal rondjes door de woonkamer. Door het lopen, gebruikt u de kuitspier en wordt er meer bloed naar het hart toe gepompt. Hierdoor komen de zwachtels minder strak te zitten. U kunt daarnaast ook een paracetamol innemen.

Als u niet zo goed ter been bent, adviseren wij u ongeveer 1 keer per uur de volgende oefeningen te doen:

- Draai rondjes met uw voet: 10 keer linksom en 10 keer rechtsom.
- Beweeg uw tenen richting uw knie en strek uw voet weer uit. Doe dit 10 keer.
- Schrijf met uw voet alle letters van het alfabet.
- Leg uw been omhoog bij langdurig zitten.

Meer informatie

Meer informatie over open been vindt u op de [website van Huidarts.com](https://www.huidarts.com) (<https://www.huidarts.com/huidaandoeningen/open-been-ulcus-cruris/>).

Gerelateerde informatie

Aandoeningen

- Diabetes (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/diabetologie-diabeteszorg-voor-volwassenen/aandoeningen/diabetes>)

Specialismen

- Spatadercentrum (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/spatadercentrum>)
- Dermatologie (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/dermatologie>)
- Vaatchirurgie (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/vaatchirurgie>)
- Wondgeneeskunde (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/wondgeneeskunde>)

Contact Vaatchirurgie

T 088 320 26 00